

Criminelen die hun land leegroven

panama Papers-journalist woest om wereldleiders die fortuin wegsluisden

door Rob Savelberg

RIJN • Zijn re-
werk bracht presi-
nten en premiers,
nken, miljardairs en
ffios in de proble-
m.

„Natuurlijk had ik wel
raar gevoel toen het
emlin openlijk en agres-
f liet weten boos te zijn”,
lus Frederik Obermaier,
jaar, en auteur van het
ek 'Panama Papers'. Vol-
nde eek verschijnt de
stse in het Neder-
ids.

Dankzij zijn speurwerk
vest Vladimir Poetin zich
rantwoorden, trad de
rupte premier van Rus-
id af, trokken grootban-
n het boetekleed aan en
pen rijke belastingont-
ikers op de gehele aard-
l dat hun naam niet in de
3 terabyte aan gestolen
gevens van advocaten-
ntoor Mossack Fonseca
Panama opduikt.

„Nee, bang ben ik niet
ht. Wij leven in een de-
ocratisch en veilig land,
tegenstelling tot onze
llega's in Afrika of Oost-
ropa”, vindt onder-
eksjournalist Obermai-
Maar toen hij van klok-
nluider 'John Doe' ber-
n informatie kreeg, ver-

De Duitse
onderzoeks-
journalist
Frederik
Obermaier
schreef een
boek over zijn
onderzoek
naar de Pan-
ma Papers.
FOTO AFP

niet het meest boos over
belastingontduiking. „Het
gaat om potentaten en
kleptocraten die hun land
leegroven, om zware crimi-
nelen.”

En die krijgen volgens
hem hulp van Europas be-
kendste banken. „Naar
buiten hebben die de
mond vol over compliance
en verantwoording. Maar
het is een en al schijnhei-
ligheid. Ze werken alle-
maal samen met Mossack
Fonseca, helpen actief mee
om zwart geld te verber-
gen. Dat is een schandaal.”

Volgens Obermaier zijn
de straffen voor de banken,
die nu al om de haverklap
in de rechtszaal zitten, niet
hoog genoeg. „Ze maken
een eenvoudige calculatie.
Hoe hoog is de kans dat ik
gepakt wordt, en hoe hoog
is de maximale straf? Dat
risico nemen ze.”

De Duitse schatkistbe-
waarder Schäuble wil de
belastingparadijzen met
een tienpuntenplan aan-
pakken. „Een goed idee”,
aldus Obermaier, „maar ik
moet nog zien wat er over
een jaar van terecht geko-
men is. Bij Schäuble moet
ik altijd aan de 100.000 D-
Mark zwart geld denken,
die hij in een koffertje
kwijtraakte.”

'Banken niet hard genoeg gestraft'

anderde er wel wat bij zijn
werkgever, de Süddeut-
sche Zeitung. „We moes-
ten steeds grotere en duur-
dere computers kopen. Er
kwamen alarminstallaties.
En geen enkele externe
harde schijf werd op inter-

net aangesloten.”

De schat aan informatie
werd in afgesloten safes
bewaard. „En we kregen
het advies om de schroefjes
van onze laptops van glit-
ternagellak te voorzien. Zo
konden we zien of ze gema-
nipuleerd waren.”

Omdat de berg Paname-
se documenten zo groot
was, en ook om de risico's
van boze belanghebben-
den te verdelen, besloten
Obermaier en zijn collega
om 400 journalisten van
het consortium ICIJ in te

schakelen.

Een van de grootste pro-
blemen was om de geplande
onthullingen geheim te
houden. „Het was een won-
der dat dit bijna een jaar
lukte. Maar klokkenluider
Edward Snowden twitterde
er al voor de publicatie
over. En president Poetin
beschuldigde de Süddeut-
sche Zeitung abusievelijk.”

Terugkijkend is Ober-
maier, die eerder aan de
onthullingen over 'Offsho-
re Leaks', 'Lux Leaks' en
'Swiss Leaks' meeschreef,